

BENCHMARKING OCH BENCHLEARNING

Benchmarking och Benchlearning som metoder och begrepp har hållit sitt nyhetsvärde trots att de hängt med sedan slutet av 1970-talet. Ursprungligen är ”benchmark” en lantmåteriterm som betyder fixpunkt, d.v.s. en referenspunkt utmärkt i berggrunden för att korrekt kunna placera byggnader och anläggningar. Översatt till näringsliv och organisationer har benchmarking handlat om att spegla den egna verksamheten mot andras motsvarande, med andra ord att lära sig av andras erfarenheter istället för att själva behöva göra dem. Betraktar vi metoden i ljuset av regeringens ambition om att genomgripande förnya den finländska grundskolan borde metoden vara ett givet inslag.

Benchmarking i skolvärlden

I skolvärlden har benchmarking/-learning med lite olika ingångar och innehåll, överlag hängt bra med och förefaller återkomma med ett visst intervall. En blick i backspegeln visar att det professionella utbytet har långa traditioner. Rektorer möter rektorer, finansierat av Kulturfonden, var ett tidigt nyskapande projekt som CLL organiserade i Svenskfinland på 1990-talet. Rektorer från olika delar av Svenskfinland träffades på rektorers respektive hemorter för att dels lära sig av varandra, dels bekanta sig med varandras verksamhetsförutsättningar. Uppföljaren, projektet Lärare möter lärare, byggde vidare på samma idéer och upplägg. I tider av allmän regional splittring och upplösning blir dylika region- och kulturöverbyggande projekt och otvungna möten tveklöst alltmer betydelsefulla.

Nordiskt utbyte

Också nordiska benchmarkingprojekt har prövats. Helsingfors universitets tidigare fortbildningscentral Palmenia administrerade ett finskt-svenskt utbyte för finska, finlandssvenska och rikssvenska rektorer med träffar både i Finland och Sverige. Utfallet var gott men kostnaderna ansträngande. Att umgängesspråket blev engelska upplevdes också i någon mån begränsande. Den norska stiftelsen IMTEC tog senaste vår initiativ till ett nordiskt

utbyte (Finland, Sverige, Norge , Danmark) för skolchefer, rektorer och ledningsgrupper. Från Svenskfinland deltog sammanlagt 25 personer fördelade på fem kommuner. Projektet har bland annat lett till fortsatt utbyte och ett flertal spontanta kontakter mellan nordiska kommuner. En ny ”konferens” planeras under 2018. I Norge och Sverige har Utdanningsdirektoratet och Skolverket i ett gemensamt projekt kallat Benchmarkingprogrammet lyft det professionella utbytet till ytterligare en nivå och med uppgraderad design. Programmet följer en bestämd plan med bland annat korta föreläsningar, skolbesök och grupprocesser under handfast ledning. Utfallet är mycket gott och studier visar att processerna lämnar bestående avtryck även efter projektet avslutats. Nu inbjuds även Svenskfinland att komma med i detta samarbete.

Om grundskolan på riktigt ska förnyas kunde det således vara ytterst välbetänkt att samla erfarenheter från andra verksamheter. Därmed torde vi i alla fall kunna undvika de största fallgroparna.

Torbjörn Sandén